

אהוב מהר המור נתן לי מורשה לקט פיוטים לחג השבועות

פיוטי שבועות ממגוון מסורות לתיקון ליל שבועות, לסעודות החג או כהכנה אליו. כותרות הפיוטים יקשרו אתכם לביצוע מומלץ באתר, וכך תוכלו ללמוד לחנים לא מוכרים.

אתה נגלית

המחבר לא ידוע

פיוט זה המתאר את מעמד הר סיני, מהווה פתיחה לפסוקי שופרות בתפילת מוסף של ראש השנה. הוא מושר בחזרת הש"ץ בבית הכנסת ובסעודות ראש השנה. במסורות של חסידות פוריסוב וברסלב שרים פיוט זה בניגון של חג השבועות. כל אחד מהניגונים יוצר פרשנות אחרת של מעמד הר סיני. הלחן של חסידות פוריסוב ספוג ביראת הרוממות ובדבקות, לעומתו הלחן הברסלבי מתאר את המלכותיות של מעמד זה.

אתה נגלית בצנון בבודך על עם קדושך לדבר עמם
מן השמים השמעם קולך ונגלית עליהם בערפלי תהר
גם העולם בלו חל מפניך ובריות בראשית חרדו ממך
בהגלותך מלכנו על הר סיני ללמד לעמך תורה ומצוות
ותשמיעם את הוד קולך ודברות קדשך מלהבות אש
בקולות וברקים עליהם נגלית ובקול שופר עליהם הופעת

נרדי נתן ריחו

ר' אברהם אבן מוסה

מעמד הר סיני מתואר בתורה כמעמד מלא אימת קולות וברקים, אולם הפיוט פותח דווקא בריח, ריח בושם הנרד של הדוד האהוב משיר השירים. בכך הוא מטעין את מעמד הר סיני בדגש אחר, דגש של אהבת האל לעמו, והתורה מצטיירת כמתנה מאירה לעם האהוב. פיוט 'רשות' (הקדמה) לתפילת 'נשמת כל חי' לחג השבועות.

נרדי נתן ריחו מלך במסבו
יום עשה ה' נגיל נשמח בו

אל נתן לעמו תורה תמימה
יפה כלבנה ברה בחמה
נותנת לפתאים דעת ומדמה
ירדה משחקים משמי רומה
לעם אשר אהב בכל לבבו

בחר ביצקב לנחלה לו
ישאל לסגלתו חלקו וחבלו
בהנחל עליון גוים המה גורלו
תחתית החר בלו תכו לרגלו
מלאכי אלהים עולים ויורדים בו

רצה בהר סיני לתת תורתו
עליו ובו ירד עם כל מרבבתו
ויצו את נביאו נאמן ביתו
לא יגעו בהר בקדשתו
רק במשוף היובל המה יעלו בו

הר סיני בו נגלה לעם זכהו
שם שם חק ומשפט ושם נסהו
עשר דברותיו שמה צוהו
לרום המעלות אז העלהו
למכון שבתו אשר שמה משכנו

מסועה וסער מפלט החישה
והוצא מתוך בור אבן הראשה
סמוך הנופלה עדה קדושה
נשמת חי תברך נערץ בקדשה
ורוח כל בשר נשמת חיים בו

יום יום אודה

סימן יצחק

הפיוט, שמחברו אנונימי, הוא הפיוט המרכזי לחג השבועות במסורת יהודי בבל. הפיוט מושר בעיקר בסוף תיקון ליל השבועות, לקראת עלות השחר, זמן של דמדומים, כשכבר לא לילה אך עדיין לא יום. בהתאמה לזמן המיוחד הזה גם הלחן הוא איטי ושמח גם יחד. כיוון שהפיוט מתאר את מעמד הר סיני ומתן תורה, נוהגים לשיר אותו גם בשבתות שבהן קוראים בתורה את עשרת הדברות.

יום יום אודה לאל אשר בחר בנו
מן העמים לסגלה לו לקחנו
על הר סיני את תורתו הנחילנו
עשרת דברות קדשו השמיענו

צבא מרום רבותים ירדו עמו
בעת אשר נגלה לישראל עמו
מסיני בא וזרח משעיר למו
בקול שופר חזק מאד יעננו

חרד ורגז הר סיני עת ביאתו
להנחיל דת לישראל סגלתו
על יד משה עבד אל נאמן ביתו
ושם עין בעין ראתה עינינו

קדוש, באז תגלה מלכותך עלי
למקדשי שובה ושכון תוך אהלי
ולי הטח שלום כמי נהר אולי
ועינינו יראו וישמח לבנו

יפה ותמה

ר' שלמה אביטבול / מרוקו, המאה ה-19

שיר אהבה לתורה מתוך שירת הבקשות של יהודי מרוקו. כאוהב המתאר את אהובתו, כך מתאר הפייטן לא רק את סודותיה של התורה אלא גם את המגע שלו באותיות ובניקוד כהתעלסות באהבים, תוך אזכורים רבים משיר השירים. הפייטן מתאר את השפעתה עליו, את אור זיווה הבוער בקרבו, את התלות המוחלטת שלו בה עד כדי התמסרות מוחלטת. הלחן כובש ומתפתח יחד עם המילים ומבטא את חוויית ההתקרבות הגדלה ומתעצמת.

יָפָה וְתִמָּה תוֹרָה תְּמִימָה הַנְּעִימָה
מִי יוֹכַל לְהַעֲמִיק בְּסוּדָהּ סוּד אֱלֹהִים חַיִּים

יָהּ יְיָדִי אור זיו זָהָרָה בּוֹעֵר תוֹךְ קַרְבִּי
תְּמִיד יִדְרָשׁוּ אוֹתְךָ רַבִּים חֲקִים וּמַצוֹת טוֹבִים
אֵת כָּל לַבּוֹת מְלֵהִיבִים נֶאֱהָבִים וְגַם נִשְׁגָּבִים
וּכְפֹטִישׁ יְפוּצָץ סְלַעִים וְהָרִים
חוֹ דִדִּיךָ יָרוּוּ בְּכָל עַת תּוֹרַת אֲמַת
מִפִּיךָ אָנוּ חַיִּים מִיּוֹן סוּד אֱלֹהִים חַיִּים

יָהּ יְיָדִי נִתְעַלְסָה בְּגִיל בְּאֲהָבִים
בְּסוּד נִקְדוֹת עִם הַתְּבוֹת בְּתָרִים עִם אוֹתִיּוֹת
פְּתוּחוֹת עִם סְתוּמוֹת נְעֻלְמוֹת סוּדָם בְּרַמּוֹת
אוֹרוֹת עֲלִיוֹנִים טוֹב מְזַהֵב וּפְנִינִים
מַעֲיָן גְּנִים בְּשִׁבְעִים פְּנִים בְּלֶם חוֹנִים
הוּ אֲנִי עֶבֶד נִרְצָע לְךָ קִנְיָן בְּלַב שְׁלֶם

יָהּ יְיָדִי יורו מִשְׁפָּטֶיךָ הָאֵיתָנִים
תִּנְאִי וְאִמּוֹרָאִי גְּאוּנִי וּסְבוֹרָאִי
וְרַבְּנִי בִּתְרָאִי לְחִי מְדַבֵּשׁ יָאָה
גְּזֵרוֹת שׁוֹוֹת וְהִלְכוֹת פְּסוּקוֹת
בְּלֶם מִפִּי גְּבוּרָה זְקוּמִין דְּנוֹרָא
בְּקוֹלוֹת וּבְרָקִים מְאָרְקִים וְקוֹל מְשֻׁמִּים

יָהּ יְיָדִי שְׁמוֹת הַקִּדָּשׁ בְּךָ נְעֻלְמִים
אֲשֶׁר בָּם נִבְרָאוּ עוֹלָמִים בְּצִרוּפִים נְפֻלָּאִים
וְהֵמָּה בְּכַתוּבִים חֲתוּמִים וְגַם סְתוּמִים
מְאִירִים וּמְזַהֲרִים בְּסוּד יִשְׂרָיִם
כִּי חַיִּים הֵם לְמוֹצְאֵיהֶם וְחִי בָהֶם
אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה הָאֲדָם וְחִי מִזִּיו צוּר עוֹלָמִים

יָהּ יְיָדִי לִכּוּ לַחֲמוּ תְּמִיד בְּלַחֲמֵי
בְּי"ג מִדּוֹת תְּדַרְשׁ הַתּוֹרָה קֹל וְחֶמֶר בְּשׁוֹרָה
הַקֵּשׁ וּגְזָרָה שְׁוָה מְסוּרָה מִפִּי גְּבוּרָה
בְּלָלִים עִם פְּרֻטִים תּוֹצִיא לְאוּרָה
מִשֵּׁם יוֹצְאִים אֲרַבַּע נְהָרוֹת בְּלֶם אוֹרוֹת
פְּשֻׁטִים עִם רְמָזִים נִדְרָשִׁים וְסוּדוֹת נְעֻלְמִים

יָהּ יְיָדִי מה טוב דוֹדִיךָ אַחוֹתִי כְּלָה
נִפְתָּ צוּף דְּבִשׁ שְׁפָתֶיךָ גֵן נְעוּל דְּלִתֶיךָ
רִיחַ טוֹב בְּגִדֶיךָ דוֹדִיךָ יְפִי עֵינֶיךָ
חֲמָה וּלְבָבָהּ בְּלֶם עֲמָדוֹ מְאוּרָךְ
כִּי אֲרַךְ יָמִים בִּימִינֶךָ עֲשֶׂר בְּשִׁמְאֵלְךָ
בְּרוּךְ בּוֹרְאֵךְ בְּיַפְיֶךָ וְהִדְרֶךָ אֵל חֵי הָעוֹלָמִים

אהוב מהר המור

סימן אלה-בית

'אהוב מהר המור' הוא פיוט תימני שמחברו אינו ידוע מסוג 'חדויה', שיר לליווי החתן ביום חתונתו. הפיוט מיוסד על דימוי מעמד הר סיני כמעמד של קידושין בין ישראל והתורה, פיוט נע מתיאור נישואי התורה וישראל, אל נישואי האישה העומדים כעת לבוא בבגדית.

אָהוּב מְהַר הַמּוֹר   נָתַן לִי מוֹרְשָׁה
בְּרוּךְ מְהַר הַמּוֹר   נָתַן לִי מוֹרְשָׁה
גְּבוּר מְהַר הַמּוֹר   נָתַן לִי מוֹרְשָׁה
דְּגוּל מְהַר הַמּוֹר   נָתַן לִי מוֹרְשָׁה

קְדוֹר מְהַר הַמּוֹר   נָתַן לִי מוֹרְשָׁה
נִעַד מְהַר הַמּוֹר   נָתַן לִי מוֹרְשָׁה
זַכָּאִי מְהַר הַמּוֹר   נָתַן לִי מוֹרְשָׁה
חַנּוּן מְהַר הַמּוֹר   נָתַן לִי מוֹרְשָׁה
שְׁהוֹר מְהַר הַמּוֹר   נָתַן לִי מוֹרְשָׁה
יִשָּׁר מְהַר הַמּוֹר   נָתַן לִי מוֹרְשָׁה
כַּבִּיר מְהַר הַמּוֹר   נָתַן לִי מוֹרְשָׁה
לוֹבֵשׁ מְהַר הַמּוֹר   נָתַן לִי מוֹרְשָׁה
מְלָךְ מְהַר הַמּוֹר   נָתַן לִי מוֹרְשָׁה
נוֹרָא מְהַר הַמּוֹר   נָתַן לִי מוֹרְשָׁה
סוּמָךְ מְהַר הַמּוֹר   נָתַן לִי מוֹרְשָׁה
עוֹזֵר מְהַר הַמּוֹר   נָתַן לִי מוֹרְשָׁה
פּוֹדֶה מְהַר הַמּוֹר   נָתַן לִי מוֹרְשָׁה
צַדִּיק מְהַר הַמּוֹר   נָתַן לִי מוֹרְשָׁה
קְדוֹשׁ מְהַר הַמּוֹר   נָתַן לִי מוֹרְשָׁה
רַחוּם מְהַר הַמּוֹר   נָתַן לִי מוֹרְשָׁה
שׁוֹמֵר מְהַר הַמּוֹר   נָתַן לִי מוֹרְשָׁה
תְּמִים מְהַר הַמּוֹר   נָתַן לִי מוֹרְשָׁה
תּוֹמָךְ מְהַר הַמּוֹר   נָתַן לִי מוֹרְשָׁה
תְּקִיף מְהַר הַמּוֹר   נָתַן לִי מוֹרְשָׁה
מוֹרְשָׁה נְחֻלָּתִי   וְקִבְּלָתִי בְּקִדּוּשָׁה
בְּקִדּוּשָׁה שְׁמַעְתִּי   כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה
אִשָּׁה טוֹבַת מְרָאָה   מְאוֹרְשָׁה מְקוּדָשָׁה
הַלְלוּנָהּ כִּי טוֹב   כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ